

origine Graecus, homo inconstans, Romanae Ecclesiae Cardinalis, deinde Anti-papa et excommunicatus; postea ad meliorem conversus vitam et abbas Romanus O. S. B., fuit apostolicae bibliothecae custos et instaurator sagacissimus (1). Hodie eruditi putant Anastasium non esse auctorem *Libri de Vitis Romanorum Pontificum*, quia pleraque in isto libro vitae ab antiquioribus jam conscriptae fuerunt (2). *Acta Conciliorum generalium VII et VIII* e graeco Anastasius vertit in latinum sermonem stylo satis in culto. E chronographiis Nicephori, Syncelli et Theophanis *Historiam Ecclesiasticam* confecit (P. L., CXXIX et P. G., CVIII).

59. — **Petrus Siculus**, sic vocatus, quia in Sicilia ortus, in Orientem a. 830 fugit, ut tyrannidem Saracenorum declinaret. Vir doctissimus, imperatoribus Constantinopolitanis carus a quibus ipsi legati munus saepe demandatum fuit. Scripsit *Historiam Manichaeorum* seu potius *Paulicianorum*, quorum haeresim intime perspexerat. Eidem Petro, qui fuit et Agrorum episcopus, adscribitur *Vita S. Athanasii*, episcopi Methonensis in Peloponeso (P. G., CIV).

(1) Cf. Card. HERGENRÖTHER, *Kirchenlexicon*, I, 788. Ed. II.

(2) DE SMEDT, *Introductio Generalis in Historiam Eccl.*, p. 222.

60. — **Photius** († 291), Pseudo-Patriarcha Constantinopolitanus, quem superius allegavimus, auctor teterrimi schimatis, vir tam ingenio et eruditione admirabilis quam perfidia et hypocrisi detestabilis, habet descriptionem historicam novae ecclesiae Dei Genitricis in palatio a Basilio Macedone extuctae (P. G., CII, 563-574).

SAECULO X

61. — **Johannes diaconus Neapolitanus** (c. 910), seu diaconus ecclesiae S. Januarii Neapoli sitae, scripsit fideliter et diligenter gesta episcoporum Neapolitanorum ab a. 763 ad a. 872 (Ap. Wattenbach, *Deutschland's Geschichtsquellen*).

62. — **Regino** († 915), **Prumiensis** abbas ab a. 892, inter doctos Germaniae et Galliae suo tempore facile obtinuit principatum. Otium quo ultimis vitae annis fruebatur, consribendis tum chronicis tum libris de religione et disciplina christiana impedit. Confecit *Chronicon* sive *Annales* tam de Augustorum vitis quam de aliorum Germanorum gestis et docte et copiose disserentes a nativitate Domini ad a. 906. Quae

007219

suum tempus praecesserant, collegit ex Beda, Paulo Diacono aliisque probatis auctoribus; sui vero temporis fuit spectator non indiligens. Chronicon Reginonis continuavit Anonymus quidam ad a. 967.

63. — **S. Odo Cluniacensis** († 942) abbas primus, Remigii Antisiodorensis monachi quondam auditor, vir studiosus et eruditus, collapsi ordinis divi patris Benedicti instaurator egregius, non minus sanctitate quam eruditione emicuit. Ad aedificandos fratres composuit *Vitam S. Geraldis Comitis* et *Vitam Gregorii Turonensis* sermonesque habuit historicos de S. Benedicto et de S. Maria Magdalena (P.L., CXXXIII).

64. — **Eutychius** († 950), arabice **Said Ibn Batrik**, Kairo in Aegyptio natus, vasta eruditione, praesertim arte medicinae recognitus, a. 934 ad sedem patriarchalem Alexandrinam enectus, conscripsit lingua arabica *Annales a mundi creatione usque ad a. 940*, qui inter multa pretiosa et fide digna continent aliqua mere fabulosa (P. G., CXI).

65. — **Floduardus** († 966), “ castitatis splen-

dore angelicus, fulgore sapientiae coelicus, librorum dictator egregius », natus Sparnaco oppido (Epernay) et litteris bene imbutus, a Leone VII Romae presbyteratum accepit et in patriam redux Ecclesiae Rhemensis canonicus constitutus est. Episcopus Tornacensis jam electus, sed a potestate saeculari ne sedem occuparet impeditus, monachus et postea abbas factus est in monasterio Rhemensi ad S. Remigium, sed a. 963 provectae aetatis et infirmitatis causa praelatura valedixit. Scripsit *Historiam ecclesiae Rhemensis libris quatuor* a primordiis ad a. 948, opus pro historia ecclesiastica Galliae egregium et inestimabile. Diligenter composuit et maxima fidelitate *Annales* ab a. 919 ad a. 966 qui “ principem sibi inter Monumenta Germaniae locum vindicant ” (Pertz). Edidit metrice *Fragmementum de Romanis Pontificibus*: De Gregorio papa II et de S. Bonifacio doctore et martyre usque ad Leonem VII (715-935). In operibus suis historicis Flodoardus haud attribuit Romanis Pontificibus saeculi decimi illas nefandas ac criminosas res quas narrat Liudprandus neque minor habenda est auctoritas Flodoardi, cum ipse quoque Romae aliquanto tempore versatus sit atque passim ostendat se eventus accuratius (quam Liudprandus) cognovisse (P.L.,

CXXXV et ap. Mabillon, A. A. S. S. o. s. Ben. saec. III).

66. — **Simeon Metaphrastes** (c. 969), Logothetes et Magister, Leoni Imperatori a secretis, doctrina et moribus clarus, hagiographus fecundissimus, contexuit *Chronicon* ex decem diversis historicis ab initio mundi ad a. 963. Plures scripsit Sanctorum Vitas, quas recenset cl. Pothast in Bibl. II, 1022 (P. G., CXIV-CXVI).

67. — **Liudprandus** († 972), ex stirpe Longobardica saeculo decimo ineunte natus litterasque Latinas et Graecas edocitus, Paviae in aulam Hugonis, Italiae regis, ob vocis dulcedinem admissus et deinde clero adscriptus, diaconus ecclesiae Ticinensis constitutus est. Berengario regi a secretis fuit qui misit eum ut legatum Constantinopolim a. 949, quo in itinere mores et instituta Graecorum perspexit eorumque linguae et litteraturae notitiam sibi comparavit, cuius cognitionis jactantiam ludicram in scriptis suis insertis verbis et sententiis Graecis ostentat. Postea e gratia Berengarii excidit, ignoratur qua de causa, et in Germaniam confugit ad Ottonem I, a quo obtinuit a. 962 episcopatum Cremonensem. Interfuit

conciliabulo, in quo Joannes XII depositus est declaratus. Fuit homo animi vehementis et indolis levioris qui non erubescet de rebus vere obscoenis stylo lascivo scribere. Postquam a Berengario despectus est, totum se devovit Germanorum factioni et Romanis Pontificibus, qui Imperatoribus minus favebant, semper adversatus est, quare auctoritas Liudprandi in re historica est valde dubia. Exul in Germania scripsit :

a) *Antapodeosin* (retributionem) seu *Rerum per Europam gestarum libros sex* (ab a. 887 ad a. 950). Continet hoc opus historiam sui temporis. Scopum in prooemio indicat auctor, nempe ut mala sibi allata retribueret. Per plura saecula libri isti fuerunt unicus fons, ex quo historiographi hauserunt ut eventus decimi saeculi colore nigro describerent. Hodierni autem erudi viri auctoritatem Liudprandi in dubium vocant (P. L., CXXXVI).

b) *Historia Ottonis* sive *Liber de rebus gestis Ottonis Magni Imperatoris* a. 960 ad a. 964, in quo libello, studio partium ac regali splendore obcoecatus, semper laudat quae dixit gesitque Otto Magnus (ibidem).

c) *Relatio de legatione Constantinopolitana ad Nicephorum Phocam nomine Ottonis Magni*

imp. a. 968, 969, quae multa refert curiosa, si non pretiosa (*ibidem*).

68. — **Widukindus** († 980), patria Saxo, monachus Corbeiensis, discendi causa monasterium Hirsaugiense adiit, deinde ad Corbeienses rediit ibique scholis praefuit. Praeter *Vitam Pauli eremitae et Passionem S. Theclae virginis* metro conscriptas, confecit *Res gestas Saxonicas* sive *Annalium libros tres*, ab a. 919 ad 973, opus praestantissimum sermone eleganti ac gravi et ingenii claritate resplendens. Quae descriptsit vel ipse vidit vel ex fontibus optimis hausit. Annales Widukindi adhuc sunt fons praecipuus pro historia Saxonica medii aevi (P. L., CXXXVII).

69. — **S. Folcuinus seu Fulcuinus** († 990), a nobilibus et piis parentibus a. 947 puer e Lotharingia ad monasterium Sithiense missus et S. Bertino oblatus monachus effectus est. Literas sacras ac profanas edocitus, adhuc juvenis a. 965 abbas monasterii Laubiensis sive Lobiensis (in Belgio) constitutus fuit et viginti quinque annis istius coenobii curam gessit, cuius gloriam opere historico auxit. Scripsit enim *Gesta abbatum Lobiensium* seu *Chronicon Lobiense*, ab

a. 637 ad a. 980. Evolutis a se chartis et epistolis in scriniis monasterii asservatis, catalogis abbatum, monumentis et omnibus chronographiis existentibus plene perspectis, Folcuinus praedecessorum suorum gestis scribendis optime instructus accessit. Unde ejus *Chronicon*, veritatis studio et styli simplicitate fideliter enarratum, auro pretiosius ab historicis aestimatur (P. L., CXXXVII).

70. — **Hippolytus Thebanus** († c. 996), edit *Chronicon* a Christo nato ad a. 996, de quo extant fragmenta apud Galland in Bibl. P. P., XIV.

SAECULO XI

71. — **Abbo** († 1004), abbas **Floriacensis** (Fleury), natus a. 945 in dioecesi Aurelianensi, vir doctus ac sanctus, cuius doctrinam probant varia ab illo scripta opera, cuius sanctitatem effusus ad observandam ordinis sui observantiam sanguis testatur, vocatus fuit totius Franciae magister famosissimus. Juvenis monachus Parisiis et Rhemi vacavit studiis philosophiae et scientiae mathematicae et astronomiae. In Anglia, quo a S. Oswaldo ad reformanda